

ΓΑΤ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 13ης Ιουλίου 2006 *

Στην υπόθεση C-4/03,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, υποβληθείσα από το Oberlandesgericht Düsseldorf (Γερμανία) με απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2002, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Ιανουαρίου 2003, στο πλαίσιο της δίκης

Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG

κατά

Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, M. Pešič και E. Levits, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Ιουλίου 2004,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG, εκπροσωπούμενη από τον T. Musmann, Rechtsanwalt,
- η Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG, εκπροσωπούμενη από τον T. Reimann, Rechtsanwalt,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον R. Wagner,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και A. Bodard-Hermant,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον K. Manji, επικουρούμενο από τον D. Alexander, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις A.-M. Rouchaud και S. Grünheid,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 24), με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 για την προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 1), με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 για την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1) και με τη Σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996 για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας (ΕΕ 1997, C 15, σ. 1) (στο εξής: Σύμβαση).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG (στο εξής: GAT) και της Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG (στο εξής: LuK) σχετικά με την εκ μέρους της πρώτης από τις ανωτέρω εταιρίες εμπορία προϊόντων η οποία στοιχειοθετεί, κατά τη δεύτερη, αντιποίηση δύο γαλλικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των οποίων είναι κάτοχος.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 16 της Συμβάσεως, το οποίο αποτελεί το τμήμα 5, τιτλοφορούμενο «Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία», του τίτλου II αυτής και το οποίο διέπει τους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας, ορίζει:

«Αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία, έχουν:

[...]

- 4) σε θέματα καταχώρισεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, σχεδίων και προτύπων και άλλων αναλόγων δικαιωμάτων τα οποία επιδέχονται κατάθεση ή καταχώριση, τα δικαστήρια του συμβαλλόμενου κράτους, στο έδαφος του οποίου ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με διεθνή σύμβαση η κατάθεση ή η καταχώριση

[...]»

- 4 Το άρθρο 17, τέταρτο εδάφιο, της Συμβάσεως, το οποίο απαρτίζει, μαζί με το άρθρο 18 αυτής, το τιτλοφορούμενο «Παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας» τμήμα 6 του ανωτέρω τίτλου II, προβλέπει ότι «[ο]ι συμφωνίες διεθνούς δικαιοδοσίας [...] δεν παράγουν αποτελέσματα [...] αν τα δικαστήρια, τη διεθνή δικαιοδοσία των οποίων αποκλείουν, έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 16».

5 Το άρθρο 18 της Συμβάσεως ορίζει:

«Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις της παρούσας συμβάσεως, το δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους, ενώπιον του οποίου παρίσταται ο εναγόμενος, αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται [...] αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 16.»

6 Το άρθρο 19 της Συμβάσεως, το οποίο απαντά στο τιτλοφορούμενο «Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας και του παραδεκτού» τμήμα 7 του τίτλου II, προβλέπει:

«Το δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους διαπιστώνει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, εφόσον καλείται να κρίνει, ως κύριο ζήτημα, διαφορά για την οποία δικαστήριο άλλου συμβαλλόμενου κράτους έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 16.»

7 Κατά το άρθρο 28, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως, το οποίο απαντά στο τιτλοφορούμενο «Αναγνώριση» τμήμα 1 του τίτλου III, ο οποίος αφορά τους κανόνες αναγνώρισης και εκτελέσεως, «απόφαση δεν αναγνωρίζεται, επίσης, αν έχουν παραβιασθεί οι διατάξεις των τμημάτων 3, 4 και 5 του τίτλου II». Το άρθρο 34, δεύτερο εδάφιο, της Συμβάσεως, το οποίο είναι ενσωματωμένο στο τιτλοφορούμενο «Εκτέλεση» τμήμα 2 του ανωτέρω τίτλου III, αναπέμπει, όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους αδυνατεί να χωρίσει η εκτέλεση αποφάσεως, στο προαναφερθέν άρθρο 28, πρώτο εδάφιο.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Οι GAT και LuK, εταιρίες εδρεύουσες στη Γερμανία, είναι ανταγωνιστικές στον τεχνολογικό τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας.

- 9 Η GAT υπέβαλε προσφορά σε κατασκευαστή αυτοκινήτων οχημάτων, επίσης εδρεύοντος στη Γερμανία, προκειμένου να επιτύχει την ανάθεση συμβάσεως με αντικείμενο την προμήθεια αποσβεστήρα με υδραυλικό μηχανισμό. Η LuK υποστήριξε ότι ο προτεινόμενος από την GAT αποσβεστήρας αντιπoιούνταν δύο γαλλικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας των οποίων είναι κάτοχος.
- 10 Η GAT άσκησε ενώπιον του Landgericht Düsseldorf αγωγή για την αναγνώριση της μη αντιποίησης υποστηρίζοντας ότι τα προϊόντα της δεν αντιπoιούνταν τα καλυπτόμενα από τα γαλλικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας δικαιώματα που κατείχε η LuK και ότι επίσης τα διπλώματα αυτά ήσαν άκυρα ή στερούνταν κύρους.
- 11 Το Landgericht Düsseldorf έκρινε ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθεί της αγωγής σχετικά με τη φερόμενη προσβολή των απορρεόντων από τα εν λόγω γαλλικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας δικαιωμάτων. Έκρινε ότι είχε επίσης δικαιοδοσία να επιληφθεί της ενστάσεως περί της φερόμενης ελλείψεως κύρους των ανωτέρω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Απέρριψε την ασκηθείσα από την GAT αγωγή και αποφάνθηκε ότι τα επίδικα διπλώματα ευρεσιτεχνίας πληρούσαν τις προϋποθέσεις ως προς τη δυνατότητα κατοχυρώσεως με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
- 12 Επιληφθέν κατόπιν ασκήσεως εφέσεως από την GAT, τό Oberlandesgericht Düsseldorf ανέστειλε τη δίκη και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως [...] την έννοια ότι η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του συμβαλλόμενου κράτους, στο έδαφος του οποίου ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με διεθνή σύμβαση η κατάθεση ή η καταχώριση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ισχύει μόνο στο πλαίσιο αγωγής (με ισχύ erga omnes) για την αναγνώριση της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή καταλαμβάνει και την περίπτωση ασκήσεως αγωγής λόγω αντιποίησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, οσάκις ο εναγόμενος, στα

πλαίσια της αγωγής για την αναγνώριση της αντιποίησης, ή ο ενάγων, στα πλαίσια αγωγής για την αναγνώριση της μη αντιποίησης του επίδικου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, επικαλείται, προβάλλοντας ένσταση, την έλλειψη κύρους ή την ακυρότητα του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, και μάλιστα ανεξαρτήτως του αν το επιληφθέν της υποθέσεως δικαστήριο κρίνει την ένσταση βάσιμη ή άβάσιμη και του χρόνου προβολής της εν λόγω ενστάσεως κατά την εξέλιξη της διαδικασίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 13 Με το ανωτέρω ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν απάντηση στο ερώτημα της εκτάσεως της προβλεπομένης στο άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ερωτά αν ο ανωτέρω κανόνας καλύπτει όλες τις διαφορές με αντικείμενο την καταχώριση ή το κύρος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, και μάλιστα ανεξαρτήτως του αν το ερώτημα τίθεται με την άσκηση αγωγής ή την προβολή ενστάσεως, ή αν τυγχάνει εφαρμογής αποκλειστικά επί των διαφορών, στα πλαίσια των οποίων το ζήτημα της καταχωρίσεως ή του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας τίθεται με την άσκηση αγωγής.
- 14 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η απαντώσα στο άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως έννοια της διαφοράς «σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας» πρέπει να θεωρηθεί ως αυτόνομη, προοριζόμενη να έχει ομοιόμορφη εφαρμογή σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 1983, 288/82, Duijnste, Συλλογή 1983, σ. 3663, σκέψη 19).
- 15 Κατόπιν αυτού, το Δικαστήριο έκρινε ότι λογίζονται ως διαφορές «σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας» οι διαφορές, αντικείμενο των οποίων είναι το κύρος, η κτήση ή απώλεια του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή η αξίωση δικαιώματος προτεραιότητας λόγω προγενέστερης καταθέσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Duijnste, σκέψη 24).

- 16 Αντιθέτως, αν δεν άπτεται του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή του ότι έλαβε όντως χώρα η κατάθεση ή η καταχώριση, οι οποίες και δεν αμφισβητούνται εκ μέρους των διαδίκων, η διαφορά δεν εμπίπτει στο άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως (προπαρατεθείσα απόφαση *Duijnste*, σκέψεις 25 και 26). Αυτό συμβαίνει επί παραδείγματι όταν πρόκειται για αγωγή προς αναγνώριση αντιποιήσεως, στα πλαίσια της οποίας δεν τίθεται το ζήτημα του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας το οποίο υποστηρίζεται ότι αποτελεί αντικείμενο αντιποιήσεως.
- 17 Εντούτοις, στην πράξη το ζήτημα του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας τίθεται συχνά με την προβολή ενστάσεως στο πλαίσιο αγωγής για την αναγνώριση αντιποιήσεως, δεδομένου ότι ο εναγόμενος επιδιώκει να επιτύχει την αναδρομική στέρηση του ενάγοντος του δικαιώματος που επικαλείται και τη συνακόλουθη απόρριψη της ασκηθείσας εις βάρος του αγωγής. Ενδέχεται επίσης, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της διαφοράς της κύριας δίκης, να γίνει επίκλησή του προς στήριξη αγωγής για την αναγνώριση της μη αντιποιήσεως, δεδομένου ότι ο ενάγων επιδιώκει να διαπιστωθεί ότι ο εναγόμενος ουδέν δικαίωμα έχει να διεκδικήσει σε σχέση με την οικεία εφεύρεση.
- 18 Όπως παρατήρησε η Επιτροπή, το γράμμα του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως δεν προσφέρεται στο να υποστηριχθεί αν ο κανόνας περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει τυγχάνει εφαρμογής μόνον όταν πρόκειται για ένδικες διαφορές, στο πλαίσιο των οποίων το ζήτημα του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας τίθεται με την άσκηση αγωγής, ή αν τυγχάνει επίσης εφαρμογής και στις ένδικες διαφορές, στο πλαίσιο των οποίων το ερώτημα εγείρεται με την προβολή ενστάσεως.
- 19 Το άρθρο 19 της Συμβάσεως, το οποίο αναφέρεται, όσον αφορά ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις, σε διαφορά κρινόμενη «ως κύριο ζήτημα», δεν επιτρέπει την άρση της ανωτέρω αοριστίας. Πέραν του ότι ο βαθμός σαφηνείας του γράμματός της ποικίλλει ανάλογα με τις γλωσσικές αποδόσεις, η ανωτέρω διάταξη, όπως παρατήρησε η Επιτροπή, δεν απονέμει διεθνή δικαιοδοσία, αλλά περιορίζεται στο να επιβάλλει στο επληφθέν δικαστήριο την υποχρέωση να ελέγχει τη διεθνή δικαιοδοσία του και να κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο αυτεπαγγέλτως σε ορισμένες περιπτώσεις.

- 20 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η ερμηνεία του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως υπό το φως του σκοπού και της θέσεως που αυτό καταλαμβάνει στο σύστημά της.
- 21 Ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 16 της Συμβάσεως κανόνες αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας έχουν ως στόχο να επιφυλάσσουν τις συναφείς διαφορές υπέρ των γειτνιαζόντων με αυτές ουσιαστικώς και νομικώς δικαστηρίων.
- 22 Έτσι, η αποκλειστική δικαιοδοσία επί των διαφορών σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η οποία αναγνωρίζεται στα δικαστήρια των συμβαλλομένων κρατών, στο έδαφος των οποίων ζητήθηκε ή πραγματοποιήθηκε η κατάθεση ή καταχώριση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δικαιολογείται από το γεγονός ότι τα δικαστήρια αυτά είναι τα πλέον κατάλληλα να εκδικάζουν περιπτώσεις όπου η διαφορά άπτεται η ίδια του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή του υποστατού της καταθέσεως ή της καταχωρίσεως (προπαρατεθείσα απόφαση *Duijnste*, σκέψη 22). Τα δικαστήρια του συμβαλλόμενου κράτους, στο έδαφος του οποίου τηρούνται μητρώα, δύνανται να αποφαινούνται κατ' εφαρμογή του εθνικού δικαίου τους σχετικά με το κύρος και τα αποτελέσματα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκαν στο εν λόγω κράτος. Η σχετική μέριμνα για ορθή απονομή της δικαιοσύνης προσλαμβάνει ακόμη μεγαλύτερη σημασία στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ώστε, ενόψει της ιδιομορφίας του θέματος, πλείονα συμβαλλόμενα κράτη να έχουν θεσπίσει ειδικό σύστημα ένδικης προστασίας, επιφυλάσσοντας την οικεία διαφορά υπέρ ειδικών δικαστηρίων.
- 23 Η ανωτέρω αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία δικαιολογείται επίσης από το γεγονός ότι η χορήγηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας συνεπάγεται διαμεσολάβηση της εθνικής διοικήσεως (βλ., συναφώς, την έκθεση *Jenard* σχετικά με τη Σύμβαση, ΕΕ 1986, C 298, σ. 64).
- 24 Όσον αφορά τη θέση που κατέχει το άρθρο 16 της Συμβάσεως στο σύστημα αυτής, πρέπει να επισημανθεί ότι οι προβλεπόμενοι στο ανωτέρω άρθρο κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας περιβάλλονται αποκλειστικό και επιτακτικής φύσεως χαρακτήρα ο οποίος επιβάλλεται με ειδικό σθένος τόσο στους ιδιώτες όσο και στον δικαστή. Οι

διάδικοι αδυνατούν να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή του μέσω συμφωνίας περί απονομής δικαιοδοσίας (άρθρο 17, τέταρτο εδάφιο, της Συμβάσεως) με εκούσια εμφάνιση του εναγομένου (άρθρο 18 της Συμβάσεως). Το δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους, το οποίο έχει επιληφθεί διαφοράς κρινόμενης ως κύριου ζητήματος, για την οποία διαφορά έχει, δυνάμει του άρθρου 16 της Συμβάσεως, διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο άλλου συμβαλλόμενου κράτους, οφείλει να διαπιστώσει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του (άρθρο 19 της Συμβάσεως). Απόφαση εκδοθείσα κατά παράβαση των διατάξεων του εν λόγω άρθρου 16 δεν εμπίπτει στο σύστημα αναγνώρισης και εκτελέσεως της Συμβάσεως (άρθρα 28, πρώτο εδάφιο, και 34, δεύτερο εδάφιο, της Συμβάσεως).

- 25 Λαμβανομένης υπόψη της θέσεως που κατέχει το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως στο σύστημα αυτής και ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, πρέπει να συναχθεί ότι η προβλεπόμενη με την εν λόγω διάταξη αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής ανεξαρτήτως του δικονομικού πλαισίου εντός του οποίου τίθεται το ζήτημα του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας, αδιακρίτως στα πλαίσια ασκήσεως αγωγής ή προβολής ενστάσεως, κατά την κίνηση της δίκης ή σε μεταγενέστερο στάδιο αυτής.
- 26 Πρώτον, το να παρέχεται η δυνατότητα στον επιληφθέν αγωγής για την αναγνώριση αντιποινήσεως ή για την αναγνώριση μη αντιποινήσεως δικαστήριο να διαπιστώνει, παρεμπιπτόντως, την ακυρότητα του επίδικου διπλώματος ευρεσιτεχνίας θα έθιγε την αναγκαστική φύση του προβλεπόμενου στο άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 27 Πράγματι, ενώ το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως δεν επαφίεται στη διάθεση των διαδίκων, ο εναγόμενος θα ήταν σε θέση, υποβάλλοντας απλώς τα αιτήματα της αγωγής του, να παρακάμψει τον επιτακτικό χαρακτήρα του κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας που θέτει το άρθρο αυτό.
- 28 Δεύτερον, η ούτω παρεχόμενη δυνατότητα παρακάμψεως του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως θα επαγόταν πολλαπλασιασμό των λόγων διεθνούς δικαιοδοσίας και θα ήταν ικανή να θίξει την προβλεψιμότητα των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας

που θέτει η Σύμβαση, παραβιάζοντας κατά συνέπεια την αρχή ασφαλείας δικαίου, θεμελίου της Συμβάσεως (βλ. αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 2002, C-256/00, *Besix*, Συλλογή 2002, σ. I-1699, σκέψεις 24 έως 26, της 1ης Μαρτίου 2005, C-281/02, *Owusu*, Συλλογή 2005, σ. I-1383, σημείο 41, και σημερινή απόφαση στην υπόθεση C-539/03, *Roche Nederland κ.λπ.*, Συλλογή 2005, σ. I-6535, σκέψη 37).

- 29 Τρίτον, η αποδοχή, στα πλαίσια του συστήματος της Συμβάσεως, αποφάσεων με τις οποίες δικαστήρια άλλα πλην εκείνων του κράτους χορηγήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας αποφαίνονται παρεμπιπτόντως επί του κύρους του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας πολλαπλασιάζει επίσης τον κίνδυνο εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων που η Σύμβαση επιδιώκει ακριβώς να αποφεύγει (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 1994, *Tatry*, C-406/92, Συλλογή 1994, σ. I-5439, σκέψη 52, και προπαρατεθείσα απόφαση *Besix*, σκέψη 27).
- 30 Το προβαλλόμενο από την LuK και τη Γερμανική Κυβέρνηση επιχείρημα ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο, τα αποτελέσματα μιας αποφάσεως με την οποία κρίνεται παρεμπιπτόντως το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας περιορίζονται στους διαδίκους της υποθέσεως δεν μπορεί να αποτελέσει πρόσφορη απάντηση στον προαναφερθέντα κίνδυνο. Πράγματι, τα αποτελέσματα που επάγεται παρόμοια απόφαση καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο. Σε μερικά συμβαλλόμενα κράτη, η απόφαση περί ακυρώσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας έχει ισχύ *erga omnes*. Προς αποφυγή του κινδύνου εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων, καθίσταται συνεπώς αναγκαίο να περιορίζεται η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων άλλου κράτους, πλην εκείνου της εκδόσεως του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να αποφαίνονται παρεμπιπτόντως επί του κύρους αλλοδαπού διπλώματος ευρεσιτεχνίας αποκλειστικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο περιβάλλει την προς έκδοση απόφαση με περιοριζόμενο στους διαδίκους της δίκης αποτέλεσμα. Πάντως, παρόμοιος περιορισμός οδηγεί σε στρεβλώσεις, θέτοντας με τον τρόπο αυτό σε κίνδυνο την ισότητα και την ομοιομορφία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα κράτη και για τους ενδιαφερομένους (προπαρατεθείσα απόφαση *Duijnstee*, σκέψη 13).
- 31 Υπό το φως των προηγηθεισών σκέψεων, πρέπει στο υποβληθέν ερώτημα να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως έχει την έννοια ότι ο κανόνας

περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας που αυτό εξαγγέλλει καλύπτει όλες τις διαφορές σχετικά με την καταχώριση ή το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ανεξαρτήτως του αν το ζήτημα τίθεται στα πλαίσια ασκήσεως αγωγής ή προβολής ενστάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 32 Δεδομένου ότι η διαδικασία ενέχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόδισης που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό αναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πέραν των διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με τη Σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996 για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, έχει την έννοια ότι ο κανόνας περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας που αυτό εξαγγέλλει καλύπτει όλες τις διαφορές σχετικά με την καταχώριση ή το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ανεξαρτήτως του αν το ζήτημα τίθεται στα πλαίσια ασκήσεως αγωγής ή προβολής ενστάσεως.

(υπογραφές)